

Izloži razen pondeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciškanova ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Enostopna peti-
vrtica K 180, osmrtnice
in zahvale po K 3—, raz-
glaš in poslano vrtica po
K 250; večkrat objave po
dogovoru primeren popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Posamezna šte. stane
60 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 96, za pol
leta K 48, za četrt leta
K 24, za mesec K 8.
Za Nemčijo celo leto K 114,
za ostalo tujino in Ameriko
K 120. — Reklamacije za
list so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani,
Franciškanova ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Na plan!

K našemu protestu proti potvoritvi volilnega reda.

Kakor smo včeraj na kratko po-
ročali, se je vršil v nedeljo pred
Mestnim domom velik protestni
shod proti nameravani potvoritvi
volilnega reda, ki se je razvil v im-
pozantni demonstrativni obhod do
deželne vlade. Shod in obhod sta
pokazala vsem, da vlada v naših
vrstah največja moč in disciplina. S
to manifestacijo smo stopili nepo-
sredno v volilni boj, ki nam bo, ka-
kor vse kaže, prinesel najboljše
uspehe. V naslednjem podajamo na-
šim sodrugom bistvene momente
manifestacije ter glavna navodila
za delo, ki ga morajo takoj izvršiti.

Kakor naznanjeno, je predsedo-
val shodu sodrug Vencajz, ki
je izvajal naslednje: Vlada nam
hoče natveziti volilni red, kojega
protidelaški smoter jasno izpčuje
baš deločitve dveletne bivalne dobe.
S tem je odvzeta možnost glaso-
vanja večini delavstva. Omejuje
se pa tudi ženska volilna pravica. V
tem volilnem redu se zrcali vse re-
akcionarno razpoloženje vladajočih
činiteljev. Naš protest naj čuje bel-
krajška buržoazna gospoda v tre-
nutku, ko gre ne samo za občinski
volilni red, marveč tudi za državno-
zbornski. Volilnega reda, bodisi za
občine ali parlament, naprtenega
proti delavski masi, ne bomo akcep-
terali. Če protestiramo proti nameri
nam volilnega reda, protestiramo s
tem obenem proti vsem reakcionar-
nim naplompom v državi. Naš pro-
test na homo podkrepiti najučinko-
vitelše s tem, da združimo mirno
vse delavske sile v naših organiza-
cijah, da pripravimo delavstvo na
volilni boj, ki se bo vršil v najkraj-
jši času. Naša parola je: Sem s pra-
vičnim volilnim redom za občine in
za parlament, v boj za socijalistične
občine in socijalistični parlament!
Tople besede sodr. Vencajza so na-
vzoči navdušeno pozdravili. Ko so
nato sodrugi pevci lepo zapeli mar-
šeljce, je sodr. Golouh v dalj-
šem govoru očrtal zunanji in notra-
nji položaj ter pokazal na nujne ne-
odložljive naloge slovenskega de-
lavstva.

Protestiral je najprej proti raz-
sajajočemu belomu terorju na Ogr-
skem, kjer kršč.-socijalna stranka v
imenu vere in cesarja preganja so-
cijalistični proletarijat. Na Ogrskem
imamo na tisoče in tisoče žrtve bru-
talne klerikalne reakcije. Odgrava-
jo se nasilja, ki spominjajo povsem
na slavni srednji vek vreslavnega
rimskega papežva. Ogrska kleri-
kalna reakcija vztraja pri svojem
bestialnem početju, ker stoji za njo
klerikalizem in reakcija vsega sve-

ta. Slovenska klerikalna stranka, ki
se danes v svoji politični onemo-
losti zaganja histerično proti vsem
ter čveka o krivici, ki se ji godi, ker
jo narod končno zapušča, ta kleri-
kalna stranka ne skriva niti najmanj
svoje simpatije do ogrske klerikalne
stranke, kole metode bi rada s po-
močjo svojega šušteršča uveljavila
v polnem obsegu tudi na Sloven-
skem. S klerikalno stranko mora
slovenski narod pri volitvah teme-
lito obračunati. Klerikalna straha-
vlada na Kranjskem, zlasti v dobi
vojne je škodovala deželi in sploh
vsemu slovenskemu narodu politič-
no, kulturno in gospodarsko še vse
hulše, nego italijanska okupacija ju-
goslovanskega Primorja. Ne poza-
bimo, da je ta stranka vzgojevala
narod cela desetletja v najskrajnej-
šem sovražstvu do naših lužnih bra-
tov, da je bila najmočnejša opora
avstrijskega absolutizma in pruske-
ga militarizma, da je — kakor je
opravičeno trdil sodrug Renner —
poleg nemških nacionalcev in polj-
ske šlahte, v prvi vrsti omogočila
in povzročila svetovno vojno. Slo-
venski narod ne more kratkoma-
lo pozabiti na delovanje te stranke v
vojni dobi, njene agitacije za nemški
imperializem, za volna posojila, ter
vsega njenega gospodarstva v de-
želni zboru, vsled katerega trpi
še danes vsa dežela. Simpatije te
stranke do ogrske klerikalne
terorja odkrivajo obenem vse njene
iskrene simpatije do avstrijske mo-
narhije, do avstrijske katoliške re-
akcije, zbog katere ji je bilo edino
mogoče gospodovati nemoteno na
Kranjskem.

Nato je govornik v imenu strar-
ke ponovno naglašal, da jugoslovansko
ljudstvo ne bo z ozirom na za-
sedeno Primorje priznalo nikakršnih
sklepov pariške mirovne konferen-
ce. Naša stranka stoji odločno na
stališču samoodločevanja narodov.
To pravico tirja za svoje sorojake
v Primorju, to pravico priznava tudi
vsem drugim narodnostim. Odkla-
nja vsakršen imperializem, odko-
derkoli prihaja. Sklepi pariške kon-
ference se morajo vsestransko revir-
dirati na podlagi bratskega sporazu-
uma od naroda do naroda. Silni raz-
voj socijalizma bo to omogočil prej,
nego si antantni imperialisti mi-
slijo.

Da se zmagata socijalizma pospeši,
je pa dolžnost delavstva, da vsepo-
sod pravočasno odbije vse reakci-
onarne poskuse. Tudi jugoslovansko
vlada podpira protirevolucijo
na Ogrskem in v Rusiji, medtem ko
skuša zatreti doma vsako delavsko

ribanje. Vzrok, ki so prisilili srbske
sodruge, da so proglasili generalno
protestno stavko, so podučili tudi
za nas. Pričajo nam o razpoloženju
jugoslovanske buržoazije napram
jugoslovanskemu proletarijatu. Slo-
vensko delavstvo bo vsikdar eno-
glačno podpiralo srbske sodruge v
svojem boju proti absolutističnim
nameram vseh buržoaznih glasni-
kov jugoslovanskega kapitalizma.
G. Pribečević ne bo zatrl delavskega
pokreta ne z žuganjem, ne s potvo-
ritvijo volilnega reda. Proletarijat
zahteva takšen volilni red za obče-
ne, zlasti pa za parlament, ki bo za-
sigural širši slojem vse tozadevne
pravice. Odklanja dveletno bivalno
dobo in vse druge enake omejitve
ter zahteva zlasti splošno žensko
volilno pravico.

Socijalističnemu delavstvu pa
priporoča, da se nemudoma poprime
dela za uspešen izid občinskih volit-
ev, ki bodo obenem priprava za
zmago pri volitvah v konstituanto.
Delavske občine v delavske rokel
Preveč se je zamerjalo komunali-
no politiko. Medtem ko so povsod
drugod občine že izvedle najširšo
municipalizacijo, se je pri nas to
vprašanje dosledno in namenoma
zanemarjalo. Vprašanje aprovizaci-
je, bola proti veržljivstvu, določanja
cen, preskrbe prebivalstva s potreb-
nimi predmeti, ubožnih akcij, zapo-
slenja delavcev, pospeševanja obrti,
odprave stanovanjske bede, javne
higijene, izobrazbe širših slojev itd.
— vse to je v prvi vrsti odvisno od
primernege delovanja moderne ob-
čine. Dosedaj se je vsa ta vprašanja
le enostransko reševalo, ker so v
občinskih zastopih odločevali za-
stopniki meščanstva, ki so imeli
pred očmi zgolj interese svoje bo-
gatelje strankine klientele.

Naše občine bodo lahko izvrše-
vale to svojo nalogo le, ako dobe

večino v njih socijalistični zastop-
niki. Boj za socijalistične občine je
boj za takojšnje uveljavljanje naj-
nujnejših delavskih interesov in po-
treb.

Delavstvo naj se zato pravočas-
no pripravi. Snuje naj takoj povsod
volilne odbore, ki naj vodijo agitaci-
cijo, vsak posamezni sodrug pa naj
se ob razgrnitvi volilnih imenikov
prepriča, če je pravilno vpisan. Voli-
lini odbori naj vodijo evidenco o
naših volilcih. Povsod pa naj se skli-
čejo agitacijski volilni shodi.

H koncu je govornik predložil
zmago socijalistične ideje po vsem
svetu ter vabil slovensko maso, da
se pri volitvah pokaže vredno zgo-
dovinske dobe proletarijata. V boj
samostojno in enotno!

Navzoče delavstvo je z navduše-
nimi medklici in dolgotrajnim plo-
skanjem res pokazalo, da so mu he-
sede sodr. Golouha segle v srce.
Resolucija, ki jo je nato predlagal
sodr. Vencajz, je bila soglasno spre-
jeta. Resolucijo prinesemo jutri.

Nato se je vršil obhod do dežel-
ne vlade, ki je po svoji resnosti in
strenenosti napravil na vse najglo-
bokejši vtisk. Prepevalo se je mar-
šeljce in delavsko himno ter zahte-
valo pravični volilni red. Predsed-
nik deželne vlade je, kakor včeraj
naznanjeno, poljsni deputaciji nov
volilni red, ki vsebuje gotove kon-
cesije, ker se je reduciralo bivalno
dobo na eno leto in se priznava vo-
lilno pravico tudi delavkam. Depu-
tacija je naglašala, da vztraja vobče
pri svojem stališču zlasti pa, da za-
hteva splošno žensko volilno pra-
vico.

Občinske volitve se vrše sredi
meseca marca. Loči nas torej komaj
mesec dni. Sodrugi na plan! Pripra-
vimo se! Vsak na svoje mesto!

Dosti nas je. Bodimo združeni in
navdušeni. Uspeh ne bo izostal!

Jadransko vprašanje in Amerika.

Če so zadnje vesti resnične, je
napetost v jadranskem vprašanju
nekoliko popustila. Odločno stališče
Wilsona je presenetilo ne le Rim,
temveč tudi Pariz in London.

Zahteve Italije so zlasti za nas
Slovence nesprejemljive. Italija ima
danes sicer še moč, da uveljavi zna-
ni »londonski pakt« z volaškim na-
silljem. Vse stremenje laškega im-
perializma gre za tem, da se nam
zapre svobodna pot do morja in se
naše ljudstvo izroči italijanskim ka-
pitalistom na milost in nemilost. Če
se to zrodi, mora pri nas propasti
vsa industrija in obrt; tudi trgovina
bo prešla v laške roke. Nič več se ne
bo moglo naše ljudstvo preživljati v
delom v obrti in v industriji. Posta-
nemo hribovski narod, ki se bo mo-

ral revno preživljati od pastirstva in
kontrabantstva. Zato je imperijali-
zem tako silno nevaren za nas.

O Trstu seve ni danes nobenega
govora več. Vsi ga proglašajo za
italijansko mesto. Tudi Goriska se
smatra kot definitivno izgubljena.
Zgoli na eno luknjico smo še upali, ki
bi nam omogočila prosto pot do
morja, da bi mogli svobodno izvažati
svoje izdelke in uvažati brez la-
škega carinarja to, kar nujno potre-
bujemo. To je Reka in pot do nje.
Toda laški imperijalizem nam le za-
mašil tudi to luknjico. In ker nismo
rekli k temu svoj »amen«, so prišli
evropski antantlarji in nam nastavili
nož na vrat. Zagrozili so z izvedbo
londonskega pakta, ki bi nam ugra-
bil še nadaljne stotisoče našega

ljudstva. To bi bilo še hujše, zakaj
naivečji kapital na svetu so — lu-
dje. Položaj je torej obupen. V tem
trenotku pa pride Amerika in se iz-
javi proti tem blaznim nakanam ita-
lije, Francije, Angleske. Amerika je
danes naš edini up. V znani avditenci
pri Wilsonu meseca junija 1919. sem
izrekel prošnjo, naj bi vstrlal pri
svoji odločitvi glede meje med nami
in Italijo. Wilson je bil očividno pri-
letno presenečen nad to mojo proš-
njo. Tedi so se mi tiste besede šteje
v greh in nekateri listi so me celo
napadli zaradi tega. Toda položaj v
Parizu je bil že tedaj takšen, da je
moral tudi slepec videti, da Wil-
sonova odločitev, ni med slabimi naj-
slabejša v teh. za nas tako nesreč-
nih časih. Danes smo silno veseli, da
Wilson sploh še vstrala pri svoji od-
ločitvi in da zadržuje nož, ki so ga
namerili na nas.

Tudi ameriška rešitev jadranske-
ga vprašanja ni pravična. Po naš-
em naziranju bi se morale vse tiste
točke zemeljske oble, na katerih so
interesirani razni narodi, internacio-
nalizirati. V tem primeru torej vsa
sporna obal to- in onstran jadrans-
kega morja.

Glede stališča Amerike v jadrans-
kem vprašanju naj pripomnim še to:
Kdor je zasledoval intenzivno pro-
pagando in agitacijo slovenskega
delavstva v Ameriki s sodr. Etbinom
Kristanom na čelu, ta bo znal prav
ceniti to veliko delo v korist našega
ljudstva v jadranskem sporu. Brez
dvoma je ta smotrna agitacija veli-
ko pripomogla, da je Amerika vsaj
deloma z nami in da ne ostaja hladna
in mirna, ko se nas hoče popolnoma
zadušiti. Zato moramo biti zlasti mi
slovenski socijalisti veseli naših
ameriških sodrugov, ki so v natežjih
trenotkih z nami. V nesreči se spo-
zna prijatelja in brata. Abditus.

Iz sovjetske Rusije.

Zavzetje transkaspiske železnice
tja do indijskih mel.

Dunaj, 9. (Izv. por.) Brezlični br-
zolav iz Moskve poroča o volaškem
napredovanju ruske rdeče armade z
dne 6. t. m. sledeče:

Na lužno-zahodni meji smo za-
vzeli Krivoje, Ozerc in Sofiewka. V
pokrajini ob Črnem morju stoji
rdeče čete 20 do 30 vrst od Odesa.
Na Krimu smo zavzeli Sivaski. Na
transkaspiskih fronti smo izvojevali
Krasnovodsk in s tem glavno progo
transkaspiske železnice. Tako je ori-
šla vsa transkaspiska železnica pra-
va tja do indijske mele v oblast rdeče
armade.

Vzhodna Sibirija osvobodjena.

Dunaj, 9. (Izv. por.) Glasom urad-
nega brezličnega poročila iz Mos-

LISTEK.

GLAD.

Spisal Knut Hamsun. — Poslovenil
Fran Albrecht.

(Dalje.)

Sedel sem, privlekel papirje in hotel posku-
šati, da bi medtem tukaj kaj napisal. Razprostrl
sem pole po kolenih in nepremično strmel na
tla, da bi se z ničemer ne pustil raztresti; toda
to ni nič hasnilo, nisem prišel z mesta. Obe mali
čerkki gospodinjste ste prišli v sobo in razgrajali
z mačko, čudno, bolno mačko, ki je bila malone
brez dlake; ako ste ji pihnil v oči, se je zace-
dila voda iz njih in ji tekla čez nos. Oospodar in
par drugih ljudi je sedelo pri mizi in so kartali.
Edino žena je bila delavna kot vedno in je ne-
kaj šivala. Prav dobro je vedela, da sredi tega
razgrajanja ne morem pisati, a se ni prav nič
več brigala zame; celo nasmešila se je, ko je
služkinja vprašala, da-li nisem obedoval v gra-
du. Vsa hiša je bila zdaj polna sovražstva do
mene; bilo je, ko da je manjka samo še te sta-
mote, da sem moral prepustiti svojo sobo dru-
gemu in že so se vedli z mano kot s popolnoma
tujim človekom. Celó tale služkinja, majhna,
črvooka čestna deklina s kodri na čelu in čisto

ugrezlimi prsi, se je zvečer, ko so mi dali kruh
z maslom, norčevala iz mene. Neprestano je
vpraševala, kje pravzaprav običajno obedujem,
ko me vendar še nikoli ni videla iti v »Grand
hotel«. Bilo je jasno, da ji je bil moj bedni polo-
žaj dobro znan, je čutila posebno veselje, da mi
je to pokazala.

To vse mi je prišlo mahoma na um; nič več
nisem bil zmožen najti vsaj eno repliko za svojo
dramo. Vedno znova sem poskušal zama-
ti; tako čudno mi je šumelo v glavi, slednjič pa
sem se vdal. Vtaknil sem papirje v žep. Dekla
sedi pred mano in jaz gledam nánjo, ogledujem
njen ozki hrbet in nizka ramena, ki še niso do-
bro dorastla. Kaj je bilo t e j treba, zasramovati
me? Ako bi bil tudi prišel z gradu, kaj potem?
Ali bi to moglo nji škodovati? Že večkrat me
je v teh poslednjih dneh predrzno zasmehovala,
ako sem se ponesečil in izpodrsnil na stopni-
cah, ali pa se vjel na kak žebelj, da se mi je raz-
trgala suknja. Še včeraj je pobrala s tal raztr-
gani koncept moje drame, ki sem ga uničil v
predsobi, ukrala te raztrgane koščke in jih v
navzočnosti vseh v sobi na glas prečitala, da bi
se ponorčevala iz mene. Jaz je nisem nikoli uža-
lil in se tudi nisem mogel spomniti, da bi jo kdaj
prosil za kako uslugo. Nasprotno, zvečer sem si
sam napravil posteljo na tleh, da bi ne imela
silitosti s tem. Zasmehovala me je tudi, ker so

mi izpadali lasje. Zjuraj so v skledi za umivanje
ležali lasje, tudi iz tega se je norčevala. Čevlji
so mi bili razdrapani, zlasti eden, ki ga je pov-
zil voz s krehom, tudi zastran tega je zbil la-
šale. »Bog vari vas in vaše škripete!« je govo-
rila, »glejte — kot kak kurnik, tako so veliki!«
In imela je prav, moji čevlji so bili izholeni; am-
pak v tem hipu si nisem mogel nabaviti drugih.

Razmišljajoč vse to in čudeč se očividni
hudobnosti te dekle, sem opazil, da sta pričela
otroka dražiti starega moža, zadaj ob postelji;
poskakovala sta oba krog njega in sta bila vsa
prevzeta od tega opravila. Vsaka je imela sla-
mico in ga drzela z njo v uho. Nekaj hipov sem
in opazoval, ne da bi se vmešaval. Starec ni ni-
s prstom genil v svojo obrambo; le vsakokrat,
kadar sta ga podrezala, se je z razljučnim po-
gledom ozrl v svoja mučitelja in stresel z glavo,
da bi se oprustil, ko so ga slamnice že ščege-
tale v ušesih.

Pogled na to me je vse bolj razburjal, ni-
sem mogel odvrtni pogleda. Oče je pogledaval
od svojih kart in se zasmeljal malima dvema;
tudi soigralce je opozoril na to, kaj se vrši.
Čemu se starec ni zganil? Čemu ni z roko pah-
nil v stran otrok? Napravil sem korak proti po-
stetli.

»Kar pustite! Kar pustite! Saj je bróm,« je
zaklical gospodar.

In iz strahu, da mi ne bi še ponóči pokazal
vrat, čisto enostavno iz bojazni, da ne bi vzbudi-
l nevolje moža, sem šel molče nazaj na svoje
stare mesto in obstal tam mirno. Čemu naj za-
igram svoje prenočišče in kruh z maslom, s tem
da vlikam svoj nos v rodbinske zadeve? Le
nobenih neumnosti zavoljo takšnega napol
mrtvega starca! Pri tem mi je bilo tako udobno
trdo, — kot da sem iz kremenala!

Tistidve frklji niste prenehali s svojimi ma-
čtvami. Dražilo ju je, da stari ni hotel držati
glave pri miru in zbadali ste ga tudi v oči in v
nos. Strmel je nanju poln gneva, a ni zini ničesar
in ni mogel premakniti rok. Hiboma se je z
zgornjim životom malce sklonil in pljunil eni
izmed deklin v obraz; nato se je še enkrat dvig-
nil in pljunil tudi proti drugi, a je ni zadel. Vi-
del sem, kako je vrzel gospodar karte na mizo
in planil k postelji. Ves rdeč od srda je zakrčkal:
»Kaj! Ljudem pljuješ v oči, ti stara svi-
nja!«

»Ampak, za boga, saj ga nista pustili pri
miru!« sem vzklíknil ves iz sebe. Pač pa sem
začutil grozen strah, da me vržejo na cesto in
zato tudi nikakor nisem vzklíknil posebno gla-
sno; vendar pa sem trepetal po vsem životu
od razburjenja.

Gospodar se je okrenil proti meni.

(Dalje prih.)

kve se je izvršilo osvobodjenje Vzhodne Sibirije s presenetljivo naglasi. Del čeških čet je bil ujet, drugi del pa je v pozlačeni s svetovskimi oblastmi v Irkutsku in Omsku. Tako je ostalo od čeških čet, ki so štele približno 50.000 mož, le nekaj nerednih tolp.

Nitti o Jadranskem vprašanju.

LDU. Trst, 8. V včerajšnji seji rimske zbornice poslancev je podal ministrski predsednik Nitti svojo izjavo o zunanjih politiki, zlasti o poteku rešitve jadranskega vprašanja. Takol uvodoma je Nitti naglašal, da bo moral koncem seje prositi zbornico, da odloči za nekaj dni svoje razprave, ker mora on, ministrski predsednik, se udeležiti važnega sestanka zavezniških ministrskih predsednikov. Odgovarjaje raznim predgovornikom in interpelantom je naglašal, da kadar je Italija vstopila v vojno, sta bila njen cilj Trident in Trst. Tri vprašanja stoji še v ospredju na mednarodnem polju: jadransko, maloazijsko in turško. In vsa ta tri vprašanja zadevajo najbolj vitalne interese Italije. Govornik je mnenja, da ima Italija interes na tem, da v vseh teh treh vprašanjih prevlada princip narodnosti. Če imamo pravico, da zavzamemo na sredozemskem morju stališče, ki naj ne bo slabše od onega drugih velesil, imamo pa tudi interes na tem, da ne bo nobena narodnost uničena in tlačena, kar bi ustvarilo kralj za bodoče konflikte.

Po kratkem zgodovinskem pregledu o londonskem paktu je naglašal Nitti, da so bile njegove temeljne smeri nastopne: 1. Italijansko ozemlje bi moralo segati s svojo vzhodno mejo do Volose in obsegati tudi istrske otoke. 2. Mesto Reka in cone do Dalmacije bi se morale dati Hrvatim, bodisi da je ostala Avstrija združena ali pa da bi bila razdeljena. 3. Italijansko ozemlje bi se moralo nadaljevati od severne meje Dalmacije in obsegati provincijo Dalmacijo po upravnih mejah na podlagi bivše Avstro-ogrške ureditve. Ako bi Italija dosegla svoje meje v obsegu, naznačenem v členu 5. pakta in Valopski zalivi, Italija ne bi se smela upirati, da bi severni in južni v paktu ne obseženi deli po želji zaveznikov bili razdeljeni med Srbijo, Črno goro in Grško.

Vsled manifestacije reškega mesta se je ustvaril politično drugačen položaj. Sedaj je dilema preprosta: ali enostavna izvedba londonskega pakta, ali pa taka rešitev, ki bi ustregla tendencam, interesom in aspiracijam Italije in Jugoslavije. V polnem soglasju z ministrom zunanjih poslov je bil določen minimum italijanskih aspiracij. Govornik je zahteval solidarnost zaveznikov za londonski pakt in to obvezo so zavezniške vlade lojalno priznale. Izjavil pa je, da bi bilo bolje, da se pride do sporazuma. Točke tega sporazuma so znane in predstavljajo minimum italijanskih aspiracij.

Parlament pozna odgovor belgrajske vlade. Na tej točki, do katere smo dospeli, rešitev ne zadeva toliko Italijo, kakor Francijo in Anglijo. Imenem italijanske vlade more le zagotoviti zbornico in deželo, da bo nastopila s potrebno odločnostjo in varoval čast Italije, pa tudi velike interese miru. V tem trenutku pa nastopajo osebe, ki hočejo postopati pedisciplinirano in zahtevajo takojšnjo izvedbo londonskega pakta. Naglašam, da izvedba pakta ni potrebna, ker mi imamo razen nekaterih malenkostnih točk že zasedeno ozemlje, ki ni označeno v londonskem paktu, vsled česar moramo izročiti Reko Hrvatim in izvesti člen 7. pakta, ki se tiče Albanije.

Blazno je, pravi Nitti nadalje, če se hoče zapreti lugoslovanskemu narodu vsak izhod na Jadransko morje. Za sedaj je važno, da nadomestimo dejanski stan, ki zelo težavno vpliva na italijanske finance in na italijansko gospodarstvo z pravnim razmerjem, če tudi nas stane to kako žrtve. Kdor ne odobruje tega stališča, ima dolžnost, da glasuje proti vladi. Če mu bo zbornica odrekla zaupanje, bo govornik zapustil vladno čisto zavestjo, da je storil vso svojo dolžnost. Evropa, ki se nahaja v težkem položaju, bo našla svoje ravnotežje v odkritih sodelovanjem med zmagovalci in zmazanci in le na podlagi miru, ki ne nalaga zmaganecem neprenosljive pogoje. Glede Rusije je za Italijo posebno važno, da vzpostavi z njo svoje razmerje.

Ministrski predsednik Nitti je zaključil: Nacionalisti se imenujejo oni, ki trdovratno obstajajo na kakem malem otoku, na kako neznatno

točko in ne mislijo na oni veliki narod, v katerega mi verujemo in katerega mi hočemo, na oni veliki narod producentov, ki mora obnoviti svoje živce in svoje energije in ki mora obnoviti tudi svojo svetovno politiko. Jaz vztrajam na tem stališču, in kdor je nasproten, naj glasuje proti meni.

Po daljšem govoru socialističnega poslanca Trevesa, ki je ostro kritiziral vladno politiko, je zaključil minister Schanzer predložil zakonski načrt o izvanrednih ukrepih za varstvo italijanske valute. Socialistični poslanec Modigliani je predlagal, naj zbornica nadaljuje svoje delo in naj razpravlja o predmetih, ki ne zahtevajo prisotnosti ministrskega predsednika. Pri glasovanju je bil sprejet predlog ministrskega predsednika Nittija, ki zahteva odgoditev zbornice.

Šolski list.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani je izdala 1. številko Šolskega lista za 1., 2. in 3. stopnjo osnovnih narodnih šol. Ta pojav je v naši pedagoški književnosti tako velikega pomena, da ne smemo iti mimo njega; zakaj Šolski list utesne postati naši mladini vodnik v dobi njene največje doveznosti.

Oglejmo si najprej snov etične vsebine.

Pretežna večina te snovi tone v umetni simbolizmu; to povdarjamo posebno zaradi tega, ker smo pred umetnim simbolizmom svarili pravočasno. Zakaj uredniki tega niso upoštevali, ne vemo; vemo pa, da tozadevna ignoranca mladini ni donesla drugega, nego nasilje, ki ga lmenujemo navadno tudi pedagoško mrcvarjenje. Žal, le malo je v Šolskem listu snovi, ki bo uplivala neposredno; zakaj tako uplivali more le naravni simbolizem. In zaradi tega trdim iznova, da bodo morali tozadevno sotrudniki in uredniki Šolskega lista v šolo k našemu največjemu socialnemu pedagogu Ivanu Cankarju.

Najbolj izkazana je v tem oziru 1. stopnja. Da ne pretiravamo, opozarjamo samo na »Ljubim dom«, ki je, milo rečeno, privlečen za lase v Šolski list. To ni nobena umetnost; to je znal že tudi Kristof Smid i. dr. In nihče nam ne sme zameriti, če odklanjamo etične nauke zavite v tako maniro. Če g. urednik ni mogel dobiti sotrudnikov, bi pa bila njegova dolžnost, da bi segel po tozadevni domači in tuji književnosti; nedopustno pa je, si izmišljati povesti sproti; to vodi v monotono, ta v dolgčas in dolgčas plove skoro skozi vso 1. stopnjo Šolskega lista; le prav malo je izjem, a še te diše po nasilju.

Boljša je v tem oziru 2. stopnja; kdor ne veruje, naj primerja »Brata« z »Ljubim domom«; a tudi pri »Bratu« nam silijo v glavo misli: »Kdo zna, če se je to res in tako zgodilo?« — V 2. stopnji smo zasledili tudi maniro Ivan Cankarjevih besedi, n. pr. »Matli. Kdor pa meni, da deluje Ivan Cankar zaradi besedi, ta se bridko moti; ni beseda, temveč dejanje je, ki dela Ivana Cankarja velikega. Kdor pa hoče občutiti docela, kako stopa izmišljotina do vrjetosti in vrjetnost do resnice, ta naj bere »Ljubim dom«, »Brata« in »Mater le zataji« v 3. stopnji.

Veseli smo, da g. urednik 3. stopnje ni šel mimo Ivana Cankarja; zaradi tega pa smo uverjeni, da nas bo umel on še najprej. Čemu rečemo, da se bo dalo takega in podobnega blaga še dobiti; pri Ivanu Cankarju samem, pa tudi v drugih delih domače in tuje književnosti; samo iskati in zbirati bo treba. Da pa nas ta in oni ob tem ne ume napačno, povemo odkrito že na tem mestu, da nam se ob tem ne gre za antologijo, temveč za oni veliki cilj vzgoje, ki ga bomo omenili ob koncu ocene.

Pesniški del nudi obilno verzov, a malo pesnic. Peti ne zna vsak; a malo je tudi ljudi, ki znajo ločiti pesem od verzov; za to je treba posebnih moči, ki se je človek še nalaže le nasrka ob Cankarju, Zupančiču, Keteju, Murnu i. dr. Da nas ta in oni ne obsodi pavšalnosti, opozorimo na »Eno samo« od dr. Silca in »Malega Isusa« od dr. V. Deželica; to sta pesmi, ki bi se jih ne bilo treba nobenemu izmed zgoraj omenjenih sramovati; a takih je raztresenih po domači in tuji književnosti še dokaj; le iskati, izbirati in zbirati je treba; gg. uredniki pa sami tega dela ne bodo zmogli; a zmogla je treba to delo; zakaj le taka in podobna snov, ki jo nudita zgoraj omenjeni pesniki, upliva neposredno, t. j. samoposebi na dušo in srce otrokov v živem socialnem zanosu; nikdar pa ne vzmore tega verz, pogruntan morda v potu obra-

za in v maniri umetnega simbolizma. In kar smo povedali z ozirom na antologijo zgoraj, velja tudi tukaj; če ni za Šolski list, pa ni; pa naj bo avtor Peter ali Pavel.

Predno preidemo k realni snovi, se nam zdi potrebno, izpregovoriti še besedo o basnih, pregovorih itd.

Smo mnenja, da sodi vse to, oziroma vsaj večina tega blaga, v višjo stopnjo osnovnih narodnih šol; zakaj šele na ti stopnji je duh toliko razvit, da ume vsaj deloma, da mu hoče dati šola za na pot v življenje malo narodove modrosti v obliki jedrnatih resnic.

Čudno pa se nam zdi, da je g. urednik 2. stopnje — za življenje tako važno snov — zrinil na ovitek Šolskega lista. Kaj ko bi se g. urednik seznanil z g. Ivanom Langerholcem in bi zrinil tozadevno snov na ono odlično mesto, ki ji gre po vsi pravici.

Zdi se nam, da je stvar okusa, če sodijo smešnice v Šolski list; smešnica pa se nam zdi tudi to »Kako je popisal Milko kravo.«

(Konec pril.)

ZAMENJAVA KRONSKIH NOVČANIC.

LDU. Belgrad, 8. Po odredbi ministrstva za finance se začne zamenjavanje kron na nove kronsko-dinarske novčance po Hrvaškem. Sloveniji in ostalih kraljih preko Save in Donave 15. t. m. V ta namen se sestavijo posebne komisije, sestojale iz uradništva Narodne banke in ministrstva za finance.

OPGAJANJA V BELGRADU.

LDU. Belgrad, 8. Informativni razgovori med g. Timotijevićem in dr. Korošcem so zaključeni. Danes ob desetih so se začela uradna pogajanja, h katerim le posla vsaka skupina po tri člane s popolnimi pooblastili za morebiten sporazum.

Zahteve Demokratov.

LDU. Belgrad, 8. Izvrševalni odbor Demokratske zajednice se še ni odločil glede predloga opozicijskega bloka. Demokratska zajednica stoji še vedno na svojem prejšnjem stališču, da ima sedanji parlament sprejeti le volilni red, a potem naj se razpusti. Po mnenju Demokratske zajednice mora vlada izvoliti ustavni odbor, ki naj izdela načrt novi ustavi, ki se potem izroči veliki skupščini.

Razpust parlamenta.

LDU. Belgrad, 8. V radikalnih krogih se govori, da le prestolonaslednik regent Aleksander izjavil radikalnim prvakom, ki so bili poklicani v petek na dvor, da le vladi mandat, naj parlament razpusti, ako se ji ne posreči sestaviti koalicijske vlade.

Predpriprave za veliko narodno skupščino.

LDU. Belgrad, 8. Posebna komisija je pregledala vojašnice nekega polka in našla, da bi bila najprimernejše poslopje, kamor bi se lahko nadomestila velika narodna skupščina. Predpriprave so se takol začele in bodo gotovo meseca maja. Pripravljalna dela bodo stala 450.000 dinarjev.

Za obnovo slovenske industrije.

LDU. Belgrad, 8. Danes odpotuje v Slovenijo minister za obnovo zemlje, Kosta Stojanović, radi dobave živine, zlasti konj. ki so jih zaplenili Slovenci bivši Avstriji. Njegovo potovanje je posvečeno tudi obnovi slovenske industrije. Slovenska industrija prejme posolilo od avansa volne odškodnine, in sicer proti temu, da odstopi Slovenija del svojih proizvodov po določenih cenah Srbiji.

Izročitev liste vojnih krivcev Nemčiji.

LDU. Berlin, 8. (DunKU.) Pozno sredi je francoski opravnik izročil državniemu kanclerju listo vojnih krivcev z nespremenjeno spremeno. Razen tega je izročil državniemu kanclerju pismo predsednika francoske vlade Milleranda.

Lista vojnih krivcev.

LDU. Pariz, 7. (DunKU.) »Agence Havas« javlja: Sredi priobčena lista vojnih krivcev, ki se morajo izročiti, vsebuje 100 zahtev Velike Britanije, 334 Francije, 29 imen od strani Italije, 334 zahtev Belgije, med temi 265 imen, 53 imen od strani Poljske, 41 od strani Rumunske in 4 od strani Jugoslavije.

RDEČA ARMADA ZASEDLA HERSON.

LDU. Amsterdam, 7. (DunKU.) Kakor javlja »Telegraaf«, poročajo boljševiki, da so zasedli Herson.

NASILSTVA RUMUNOV.

LDU. Kološvar, 7. (Dun KU.) Rumunska brzojavna agentura Damjan javlja: Tukašnje vojno sodišče je obsodilo na smrt podpoveljnika Csereya in tri druge bivše honvedske častnike, podžupana Velikega Varadina Lukacsa, okrajnega sodnika Janovicsa in nadporočnika madžarske narodne vojske Szaboja zaradi zarote v svrhu organiziranja pomožne vojske za hrbtom rumunske vojske. Notar Berley je bil obsojen v petnajstletno prisilno delo.

WILSON PREDLAGAN ZA NOBLOVO NAGRADO.

LDU. Belgrad, 8. Predlogu jugoslovenskih vsenčlinskih profesorjev, da se Noblova nagrada za mir za leto 1919 podeli predsedniku Wilsonu, so se priključili vsi člani norveškega parlamenta.

Novice.

— Kaos v valutni politiki. »Pravda« javlja: Iz uradnega kurznega lista belgrajske borze z dne 30. januarja t. l. je razvidno, da se je ta dan plačalo v Belgradu za 100 italijanskih lir 209 dinarjev. To bi bilo v kronah 336 kron. Istega dne se je na zagrebški borzi prodajalo 100 lir po 735 K. Razlika med tedajšnje devize na zagrebški in belgrajski borzi je torej znašala istega dne 101 krono ali 25 dinarjev. Kako je to mogoče? Kaj dela državni komisar belgrajske borze in ali namerava sploh kaj ukreniti, da se take nerednosti ne bodo več dogajale?

— Tolpe volkov delajo v okrožju Prečnice, zlasti blizu Ozren-planine mnogo škode. Doslej znaša škoda 50 tisoč kron.

— »Lovaca«. V kratkem začne izhajati v Belgradu glasilo lovškega udruženja pod naslovom »Lovaca«. List bo izhajal polmesečno.

— Italijanska cenzura. Kakor poroča »Goriška Straža«, je italijanska cenzura v Gorici zaplenila temu slovenskemu listu eno stran obsegajoč inserat »Ljubljanske kreditne banke« glede povijanja glavnice od 20 na 30 milijonov kron. Isti oglas je neovirano lahko priobčila tržaška »Edinost«.

— Otvoritev vsenčlinske v Kološu. V nedeljo, dne 1. februarja je bila slavnostna otvoritev vsenčlinske v Kološu. Otvoritvi je prisostvoval bukreški diplomatski zbor, več rumunskih ministrov, kakor tudi odposlanci pariškega, lvonskega in strassburškega vsenčlinskega.

— Izprtie 80.000 švedskih delavcev. 2. t. m. so izprli v švedskih tovarnah za stroje vse delavstvo. Pri zadetih je pri tem 430 tovarov in 80 tisoč delavstva bo brez posla.

— Sodružica Balabanova je bila imenovana od sovjetske vlade za poslanico v Rimu.

— General Janin pripomogel do aretacije Kolčaka. »Times« poročajo iz Chabina (200 km od Vladivostoka), da se je izvršilo zavrte generala Kolčaka ob prigovarjanju francoskega generala Janina. — Poročajo tudi, da je prisel v Marseille s svojim štabom češki general v Sibiriji Gajda.

— Orkan v Avstraliji. Iz Amsterdama poročajo, da je bil v Vzhodni Avstraliji orkan, ki je napravil v Sidneyju ogromno škodo. Rudarsko mesto Chilligno je popolnoma porušeno. Tudi druga mesta so močno poškodovana, mnogo železniških mostov je raztrganih, potopilo se je mnogo ladij.

— Clemenceau je odpotoval 1. t. m. v Egipt, kjer bo baje bival dalje časa.

— Madridsko glavno gledališče je po zadnji večerni predstavi pred nekaj dnevi popolnoma zgorelo.

Ptujske novice.

Zadnji poskus rešiti potapljalčev se ladijo...

Olasilo ptujskih advokatov »Ptujski list« je svočias priobčil članek »Kako naj volimo«. Pravi, da preti mestu gospodarski polom, ako izgubi denar, naložen v vojnem posojilu v znesku 20 milijonov kron, katere je podpisala mestna hranilnica. Priporočuje dalje, da stane sedanja uprava ogromne tisočake. Treba bo odpraviti avtonomijo, pravi, da hoče tako uprava cenejša. Članek pa ne pove, kako si predstavlja »cenejšo« upravo z odpravo avtonomije. Uradniški aparat ostane isti, odveč bo samo jurist. S tem pa ni prav nič pomagano, ker ima mesto svoja podjetja, kakor n. pr. žago, plinarno, klavnico in hladilnico, dijaški dom, Mladiko itd. Uslužbenci vseh teh zavodov bodo torej ostali! Posebno skrb posveča članek občinskim vo-

lčvam. Govori o velikih zmožnostih sedanjih občinskih svetovalec! Gospodje roko na srce in povejte rajši, v koliko se sedanji gg. svetovalec sploh razumejo na občinsko gospodarstvo! Vzemimo mestni proračun in takoj imamo jasno sliko o vsem. Pаметen in previden gospodar se vedno prepriča o stanju svojih financ in podjetja, kadar prevzame še kako drugo novo podjetje. Tega na gospodje niso storili. Pustili so vse »pri starem«. Zaključili niso tudi knjig in računov za leto 1918., marveč le osobe delalo naprej tako, kakor je bilo vajeno. Bivši vladni komisar je menda vendar moral vedeti za »čedne« manipulacije bivšega »Amtsvorstanda« Gürtlerja, ki je kupoval živeče za sebe na račun mestne aprovizacije in, če je bila kupčija slaba, je veljala za mesto drugace na jo je izrabil v svoj prid. To se je tudi ugotovilo. Ali kaj je storil naš bivši vladni komisar dr. Jurtele? Izplačal temu možu še celo dveletno odpravnino K 7.000 za njegovo »dično« poslovanje. Nekemu uslužbencu pa, ki je služboval celih 40 let pri občini kot oskrbnik, se noče izplačati niti pokojnine, za katere je vendar plačeval. Pri tem se gospodje sklicujejo na neko naredbo deželne vlade, s pripombo, da bo o takih in enakih uslužbencih sklepala pariška mirovna konferenca! Kakšna ironija! Edino pravilno bi torej bilo, da se temu bivšemu oskrbniku da pokojnina, katero je zaslužil s svojim lastnim delom!

Prva skrb naše uradne gospode je bila, spraviti svoje sorodnike na dobra in varna mesta, ne glede na sposobnost. Na drugi strani seveda se maltretira uradništvo, ki le sposobno in tudi dobro kvalificirano! Oglejmo si sedaj proračun za leto 1920, ki nam jasno pove, kako se gospodje okoli občine razumejo na občinsko gospodarstvo. Proračun izkazuje 13 milijonov kron izdatkov, ter okoli 3 milijone prijemkov!

Proračunska sela se je vršila samena, če ne štetemo treh predposvetovanj. V tej seji so se godili čudeži. Proračun se je od 13 milijonov, skrčil na 3 milijone! Gospodje mislijo namreč, da mestno prebivalstvo ne rabi ne vodovoda, ne razsvetljave in tudi ne kanalizacije! Ko je šlo za povijanje delavskih mezd, so gospodje tarnali, da ne vedo, kje vzeti denar. Pri zadnji seji pa so določevali visoke plače, in nihče ni vprašal po kritju. Najbrže bo res, da se bližajo volitve! ... Poglejmo, kako se bo pokrili popravilni proračun! Doklade na užitino po 40% in 20% se ostale iste, pridjalo se je še par ekstra — taks na vino, pivo, šampanje itd. doklado na tržne dobičke pa so po »milosti božji« in nevolji dobičkarjev povišali od 10 na 30%. Da bo občina vsaj nekaj prihranila pri kurjavi la luči, se je sklenilo, da se uraduje na magistratu tudi popoldne do 4. Preje se je namreč uradovalo nepretrgoma do dveh pop. in se je samo enkrat kurilo in se luči sploh ni rabilo...

To je le malenkostna slika občinskega gospodarstva naših, pa vladni mladi in nevolni ljudstva imenovanih občinskih zastopnikov. Da v mestu vlada pravica egiptovska tema, prizna celo »Ptujski list«. Prizna pa tudi to, da so mestna podjetja pasivna, med tem ko so bila preje aktivna; dalje, da se je od sedaj naprej treba brigati tudi za mestne reveže, za katere se tozadevni odbor ni prav nič brigal; dalje se omenja, da bo treba skrbeti za sancijsko občinskih financ. Popravilni proračun pa izkazuje nepokritih izdatkov 992.000 K. za kolih pokritje se bo poskrbelo najbrže s kreditno operacijo, če bo kdo posodil...

Tako bo torej dolg občine narasel na 3 milijone 20 tisoč kron, nevstevši onih 20 milijonov vojnega posojila mestne hranilnice za kolih jamči tudi mesto.

Članek preide na volitve za mesto. Pravi, da so strankarski boji popolnoma nepotrebni. V občinski odbor naj pridejo sposobni možje. Dokazuje tudi, da se ne more nobena stranka bahati, da ima sposobna možja za občinski odbor. Začnimo torej kar pri JDS! Ta stranka rešima sposobnih mož, čeprav je sedaj nalmočnejša stranka v mestnem svetu, ker od 12 sosvetnikov zastopajo JSD stranko štirji juristi, en profesor, en zdravnik in en uradnik. Ostali so: 2 socialdemokrata, 1 Nemec, en klerikalec. Kako večina gospodari, o tem smo ravnokar porabili; pa ne bo škodovalo, če povemo še to, da v JDS. sede možje, ki mislijo s tem, da so sposobni delati za svoje odvetniške pisarne zgolj reklamo.

Posebno dr. Tonc, ki bo baje bo-
toči župan, si misli, da se morajo
njegove prošnje vedno ugodno rešiti
in ne pozna niti toliko takta, da bi se
odstranil od sed, na katerih se rešuje
njegove prošnje za razne konce-
sije, temveč fungira pri takih sejah
celo kot poročevalec!

Res! Njegovega županovanja se
že sedaj od srca veselimo ...
Parvus.

Najbolj zanimiv in vsebinsko
popoln je dnevnik

„Naprej“

ki zagovarja in brani izkoriščenega
proti izsposovalcu. Zatorej, delavci in
delavke, proč z meščanskimi listi!

V Vaše družine spada le de-
lavski list „Naprej“!

Mariborske novice.

»Čuvajmo svojo severno krajino.«
Pod tem naslovom prinaša »bistro-
umni« dopisnik Jugoslavije daljši
članek, prepojen z narodno-social-
nim denuncijantstvom in kliče na po-
moč vse meščanske stranke — zo-
per rdečo nevarnost. Iz članka je
razvidno, da gospode narodne soci-
jalce silno leži, da naša stranka vse-
stransko napreduje, da organizira in
dela. Da je mož, ki je napisal gori
omenjeni članek, za politični abc še
popolnoma nezrel, je s svojim član-
kom jasno pokazal. Sicer bi bilo
priporočljivejše, da članek prične s
krpanjem v svoji liberalni stranki, ki
je napravila kompromis z nemškimi
nacionalci. Potrudi naj se tudi, da
pride »stranka« NSS končnoveljav-
no pod liberalni plašč. Mogoče bodo
tudi klerikalci s tem zadovoljni. Po-
tem pa poskusite odstraniti — rdečo
nevarnost, — če bomo mi spali! Je
pač nerodno, kjer »Dumheitsozia-
listom« iz Narodnega doma ne gre
seme v klase, kaj ne!

Ivan Deržič, predsednik in pogla-
var rumenih železničarjev si lasti
absolutno pravico in si prisvaja sodo-
bo nad njemu nepokornimi delavci
in železničarji. Kdo pa je pravza-
prav ta »odrešenik« jugoslovanskih
železničarjev? Pristaš one stranke
in poveljnik one skupine, ki je pri-
čela v Mariboru z najostudnejšim
uradniškim terorjem! Ker pa se to
ni posrečilo, je začela ta »stranka«
denuncirati vsevprek, kar ne kloni
njeni volji! Tu nam dajte odgo-
vora, Vi idealno čisti in kremeniti g.
Deržič, In izvedeli boste še več!
Dokler pa se vrši pod vašim pred-
sedstvom ostudno rokavniško de-
nuncijantstvo, nimate niti te pravice,
da zadnjemu železniškemu delavcu
v mariborski delavnici zavezete
črteno na čevlji!

Klerikalci v Mariboru pretakajo
krokodilove solze, ker se ni posre-
čilo njihovega voditelju Verstovsku,
da bi napravil kompromis s takaj-
šnimi Nemci. Prehiteli so jih v tem
oziru liberalci. — Tudi sicer se ta
»zmagovit« avstrijsko-patriotična
stranka zviša sedaj v smrtnih krčih.
Poskuša na vse načine, da bi rešila
kar se še rešiti da. Zlasti poizkus
klerikalnega agitatorja g. Žebota.
Kaže vso korumpiranost in moralno
vrednost te stranke. Kmetje, vin-
čarji, delavci vse zapuščajo klerikalni
tabor. In to bolj... Kadar se potaplja
ladja, jo prve zapuste miši in podga-
ne. Tako poskušajo sedaj nekateri
niti najti strehe pod tujimi firmami,
ali prepozno. Ljudstvo je klerikalce
zapustilo, za generale je pa »flosar-
ska« ulica zadosti velika ...

Dnevne vesti.

Resolucija o obrtno-nadaljevalnih
šolah

sklenjena na protestnem manifesta-
cijskem zborovanju v blviš Mahrovci
hiši dne 25. januarja 1920.

V imenu učencev in njih staršev
protestira zbor najodločnejše zaradi
zavlačevanja uvedbe pouka na obrt-
no-nadaljevalni šoli v Ljubljani.

Nedopustljivo je, da so vse obla-
sti deželne in občinske, kakor vsi
merodajni faktorji tako brezbrizni
za tako eminentno važne zadeve
kakor je šolski nadaljevalni pouk
obrotnih valencev.

Vsled vojne ni bilo tega pouka za
vajence celih šest let, za eno gene-
racijo je zaostalo delavstvo v na-
obrazbi, v meščan. listih in pri jav-
nih uradih se pa zgražajo nad podiv-
janostjo mladine, nad delamrznostjo,
ter da je na Slovenskem tako ma-
lo dobro izvežbanih delavcev. Krivi
teh žalostnih razmer pa so ravno ti
isti, kateri se najbolj zgražajo, to je
slovensko meščanstvo, ter občinski

sveč mesta Ljubljane, kateri nima
razumevanja za duševne povzdige
delavstva, ravno tako je kriva de-
želna vlada, ker nima samo stran-
karsko politiko, namesto, da bi skr-
bela za izvedbo zakonov, ki so de-
lavstvu v korist.

Ker je vprašanje šolskega pouka
neodložljivo, zahteva zbor, da ukre-
ne deželna vlada in občinska uprava
mesta Ljubljane vse potrebno, da se
pouk takoj prične, da poskrbi takoj
potrebne kredite v to svrhu, ako ne
drugače, pa naloži podjetnikom bo-
gatinom, vojnim dobaviteljem, da da-
jo potrebna sredstva.

Pozove naj se poverjenstvo za
socialno skrb, da stori potrebne ko-
rake pri poverjenstvu za uk in bo-
gočastje, v katerega področje, spada
ta zadeva, da stori svojo dolžnost
ter izvede zakon z dne 16. julija
1907. § 99. b, po katerem so obrtni-
ški valenci obvezni obiskovati obrt-
no-nadaljevalno šolo.

Gmetaj položaj pisarniških nastav-
ljencev taboriščne uprave v Str-
nišču.

Redkokdaj se sliši o begunskem
taborišču v Strnišču. Zato javnost
tudi ne ve, kake razmere vladajo v
njem ter v kakem slabem položaju
se nahajajo begunci in od predstoj-
ništva uprave izkoriščani pisarniški
nastavljenci. Zadnji se povsem raz-
likujejo od boljše plačanih, tzv. viš-
jih uradnikov, gotovih obratovodij
itd. Begunski fond je izginil za raz-
ne večinoma nepotrebne naprave.
V resnici se je z denarjem površno
gospodarilo. Trpeti je moralo radi
tega delavstvo, še bolj pa uradni-
stvo, ki še danes občuti vse zle po-
sledice tega gospodarstva. Prvi so
si vsaj nekoliko pomagali potom
strokovne organizacije, ki jim je
uresničila vsaj nekaj njihovih zahtev.
Drugi pa, ki so vezani in pri-
siljeni ostati, kjer so, se še danes
močno zapostavljajo. Nikdo se ne
zavzame za te ljudi, ki so vsled voj-
ne izgubili pravice! Podajamo le ne-
kaj primerov: Pisarniške moči, ki
so nastavljene pri upravi 1 leto, do-
bivajo mesečnih 120 K. Od teh pla-
čajo za hrano 60 K, za postrežbo pa
10 K. Ostane jim torej 50 K, s kate-
rimi naj si kupijo obleke in obuvala.
Neverjetno pa resnično. Primerjaj-
mo potem s temi plačami drugih
boljše plačanih! Približno 3000 K
mesečno, hrano, prelopo stanovanje,
na razpolago konje in kočijo in še
razne druge komoditete. Ti ljudje ne
vidijo seveda bede nižjega uradni-
štva. Pred dnevi se je starejšemu
nastavljencu povišalo plačo od 120,
na 135 K. Prav po kavališkoli! Za-
dnji čas je torej, da pristojni pristojna
oblast na pomoč in omili obupni po-
ložaj bednih nastavljencev.

Kaj je s cenejšo prehrano?

Že dva meseca se nam obljublja
cenejša prehrana, dosedaj pa ni bil
še prav nihče deležen niti enega
kilograma moke. Kak manever je
pravzaprav to? Ali naj morda de-
lavstvo živi od samih obljub? Po-
glejmo kaj dela vlada, kadar delav-
stvo zahteva povišanje plač! Vzemli-
mo samo slučaj Trbovlje! Mesto ži-
vil in obleke je naša vlada poslala
v Trbovlje — vojaštvo. Vzglejda, ki
smo jih navedli, jasno pričata, kako
se postopa z našim delavstvom. Ta-
ko torej ne more in tudi ne sme da-
le! Ponovno pozivamo vsa odgo-
vorna mesta, vlado, aprovizacijo,
konsume itd., da store čimprej svojo
dolžnost, ker delavstvo je vedno in
vedno naraščajoče draginje na no-
ben način ne bo več voljno prena-
šati. Ne igrate se z masami! Usoda
posebno nas Slovence že itak tepe.
Od vseh strani prežijo razni imperi-
jalisti na našo zemljo. In ako so poleg
vsega tega vladne obljube ljudstvu
zgodil prevara in tolažba, potem po-
berite svoja šila in kopita, in razpi-
šite takoj volitve, da vam primer-
no odgovorimo. Zmožne niso niti
pokrajinske, niti centralna vlada v
Belgradu, ker imajo v njih večino
meščanske stranke. Vse pravijo, da
hočejo draginjo odpraviti, med tem
pa smejo mesarji, peki, gostilničarji,
trgovci in verižniki navijati cene,
kakor se jim zljubi. Meso, mast,
moka, kruh itd. vse je vsak dan
dražje. Teh stvari si delavec danes
že ne more več privoščiti! Nazadnje
zmanjka za revno ljudstvo še koro-
ze in krompirja! ... Delavsko ljud-
stvo se pa ne bo pustilo dolgo izko-
riščati! ... To naj vlada pomni! —
T.

Skrb za bojne volake.

Prejeli smo: Celih osem mesecev
sem se zdravil v Jugoslovanski bol-
nici zaradi bolezn na oči, potem pa
so me odpustili na pol slepega. Neki
poveljnik je pri mojem odhodu tudi
zahteval, da moram izročiti svojo
obleko, čeprav nimam prav ničesar.

a čemur bi se mogel potem oblo-
č. Sedaj sem brez vsake pomoči. Bolan
sem na oči in delati ne morem nič-
esar; sredstev, da bi se preživljal,
pa tudi nimam. Vprašam sedaj vse
pošteno javnost, če je tako postopa-
nje nekaterih gospodov pravilno ali
ne, da se namreč odpušča iz bolnice
uboge, neozdravljene ljudi, ki so po-
tem predani na milost in nemilost
bedi, pomanjkanju in zmizovanju,
ker so kot neozdravljeni za delo še
nesposobni. Ali res ni več pomoči,
da bi se take gospode primerno pod-
učilo, kako naj se v teh. že itak
obupnih časih, pravilno ravna z vse-
mi revnimi in najrevnejšimi ljudmi?

Podpore siromakom in invalidom.
Poverjenstvo za socialno skrb ob-
javlja: Vest o 2.500.000 kron, ki jih
je baje ministrski svet v Belgradu
nakazal poverjenstvu za socialno
skrb v Ljubljani v korist siromakom
in invalidom, je netočna, ker je kre-
dit petih milijonov kron do konca
maja 1920 dovoljen za ortopedične
bolnice, delavnice protez, invalid-
ske šole, za sanatorij na Golniku ter
za splošno zdravljenje invalidov v
javnih bolnicah in zdraviliščih. —
Ministrstvo za socialno politiko je
naprosilo za otvoritev teh kreditov,
in čim bo to formalno končano, bo
še mogoče razpolagati s tem kre-
ditom. Vsekakor ta denar ni name-
njen splošni razdelitvi, marveč sa-
mo za imenovane zavode in institu-
cije in naj se torej stranke v ta na-
men ne zgražajo pri poverjenstvu
za socialno skrb s svojimi pro-
šnjami.

Cene mesu. Prejeli smo: Odsek
za določanje cen je sklenil v seli dne
31. januarja 1920 povišati cene mesa
provizorično na meso I. vrste 22 K
in II. vrste 20 K, in sicer dotlej, da
odloči o tem definitivno deželna vla-
da. Vsled rastočih cen živini je o-
želna vlada po vsestranskem pre-
udarku uvidela, da je cena najnižja,
ki jo sploh more mesar zahtevati pri
današnjih živinskih cenah, in je skle-
pu pritrtila.

Danes, v torek, dne 10. t. m. se
prodaja na stolnici Frana Zajca v
Šolskem drevoredu telečje meso po
17 K prve vrste in 16 K druge vrste
kilogram.

Izvoznice tudi za manjše količine
živil bode pričel izdati 11. febru-
arja 1920 izključno le odsek za pre-
hrano v Ljubljani. Natančnejša toza-
devna določila je razvideti iz raz-
glaš št. 2767, ki je nabit na mestni
deski.

Vsled podražanja papirja in š-
skarskih proizvodov vobče je povi-
šala poštna uprava prodajno ceno
brzojavnih golic od 4 na 10 vin,
poštneakazničnih golic od 6 na 10
vin., povzetnih spremnic od 16 na 30
vin., navadnih poštinih spremnic od
16 na 20 vin., in zavitek uradnih do-
pisnic le za državne urade, ki uživa-
jo prostost poštnine od 8 vin. na
1 K 50 vin. Te cene stopijo v ve-
ljavjo 15. t. m.

Popravek. V podlistku »Krpno-
va kobila« nal. stoji pravilno »pre-
piral« mesto »prepričal«. Dve vr-
sti sta zametani, zato se dva stavka
začenjata »In čutil sem«. Stavek z
besedo »prepiral« je avtor sploh
črtal. — Stavek o Prešernu, v kate-
rem se nahaja beseda prepiral, mora
sploh odpasti, ker ga je avtor črtal in
ne spada v tisto logično zvezo.

Ljubljanska porota. Porotne raz-
prave pred ljubljanskim deželnim
sodiščem se prične dne 23. t. m., v
ponedeljek. Zasedanje te porotne klo-
pi bo zelo dolgotrajno, ker je mnogo
slučajev tatvin na razpravnem pro-
gramu. Ta porota se bo skoro iz-
ključno bavila s tatvinami.

Pozrešalo 11letnega učenca Ra-
doslava Čolnika, ki je dne 6. t. m.
zlutraj izginil neznano kam. Njegovi
starši so ga zaman iskali. Čolnik je
bledel obraz, kratkih las in ima
sivo pelerino. Baje je krenil k teti v
Planino pri Rakeku.

Javna dražba zaplenjenih konj. V
četrtak, dne 12. februarja, se vrši na
Zelenem hribu ob Doleniskem kolo-
dvoru prodaja tihotapcem zaplenje-
nih konj potom javne dražbe. Pri tej
priliki se bode prodalo tudi nekaj so-
dov. Dražba se prične ob 16. uri (ob
4. uri popoldne).

Iz stranke.

SHODI.

V Trzinu se bo vršil 15. t. m. ob
10. uri popoldne javen ljudski shod v
družbeni dvorani konsumnega dru-
štva z dnevnim redom: Občinske
volitve in socialna demokracija.

V Korožu pri Trzinu se vrši
shod istega dne ob 3. uri popoldne
v gostilni pri Rihardu z istim dnev-
nim redom. Poročevalec bo na obeh
shodih iz Ljubljane. Sodrugi, delav-

ci, delavke in kmetje, udeležite se
shoda polnoštevilno!

VK-Glince. Vse odbornike in za-
upnike krajevne politične organizacije
iz Viča-Glinca in Rožne doline se
vabi na važen sestanek v sredo, dne
11. t. m. po diskusiji.

VK-Glince. Sodrugom in sodru-
cam se naznanja, da se bo vršil di-
kusijski večer v sredo, dne 11. t. m.
ob 7. uri zvečer v salonu gosp. Kram-
marja.

Odborova seja podružnice »Svo-
bode« za Ljubljano bo se vršila v če-
trtek 12. t. m. ob 8. uri zvečer v
tistištvu »Svobode«. Polnoštevilna
udeležba vseh članov odbora dol-
žnost.

Društvo stavbinskih delavcev v
Ljubljani bo priredilo na pustno ne-
deljo, dne 15. t. m. v zgornjih pro-
storih »Narodnega doma« plesno ve-
selico v zvezi s proslavo obletnice
svojege obstanka. Vabijo se vsi de-
lavci in uslužbenci stavbinske stro-
ke, kakor tudi delavstvo vseh drugih
strok, da se mnogoštevilno udeleže
te prireditve. Zdrženje stavbinskih
delavcev je še mlado, zato potrebno
vsestranske podpore. Stavbinska
stroka je v današnjih časih ena naj-
važnejših, zato je potrebno, da se
njena organizacija razvije, pospeši
gradba potrebnih poslopij, posebno
da se postavi svoj lastni dom, kate-
rega delavstvo tako nujno potre-
buje.

Politična šola v Trbovljah se bo
vršila v sredo ob 4. uri popoldne.

Politična šola v Zagorju ob Savi
v petek odpoade.

Izšel je prvi zvezek
Propagandne knjižnice »Kmetsko-de-
lavske zveze«

Kaj hoče

»Kmetsko delavska
zveza«?

Priredil

Jurij Skopec.

Brošura ima naslednjo vsebino:
1. Le vkup, le vkup uboga
gimnaja!

2. Kaj hoče »Kmetsko delavska
zveza«?

3. Pravila »Kmetsko delavske
zveze«.

4. Kako ustanovimo »Kmetško
delavsko zvezo«?

5. Kako vodimo »Kmetško de-
lavsko zvezo«?

Sodrugi! Zaupniki po deželi!
Naročite takoj to brošuro ter jo
razširite v tisočih izvodih med naše
ljudstvo. Osvobodimo kmetki pro-
letariat dotedanjega suženjstva, or-
ganizirajmo ga.

Razpošilja se najmanj po 10 iz-
vodov. Izvod stane 60 vin. Naroči-
te takoj!

Najnovejša poročila.

DIREKTA POGAŠANJA V BEL-
GRADU.

LDU, Belgrad, 9. Danes predpol-
dne ob 11. je bila prva skupna seja
odposlancev vlade in opozicijskega
bloka. O tej seji je bil izdan tale za-
pisnik:

Zapisnik seje delegatov parla-
mentarnih skupin. Od strani vlade in
skupin, na katere se ona naslanja, so
bili prisotni gg. Svetozar Pribečević,
dr. Paleček in Kosta Timotijević, od
strani parlamentarne zajednice pa
gg. Joca Jovanović, dr. Korošec in
dr. Drinković.

Predlogi vlade.

Predstavitelji vlade in njenih
skupin predlagalo, da se sestavi kon-
centracijska vlada, da se skličejo se-
je preloženega parlamenta, ki bi v
kratkem roku (2 do 3 tednov) spre-
jel volilni zakon za konstituante
Nato bi se parlament takoj razpustil
in odredile volitve v ustavodajno
skupščino. Vlada bi se ne protivila,
da bi se odbor za sestavo načrta
ustave izbral izmed parlamentarnih
članov, dasiravno smatra, da to ne
more biti. Potemtakem bi bila vlada
samo volilna vlada s ciljem, da se
takoj prične volitve za konstituan-
to. Sedanji parlament bi po tem spo-
razumu ne mogel ničesar več delati,
kakor samo volilni zakon. Ako bi se
sedanji parlament vpustil tudi v
druga vprašanja, jih je toliko, da bi
se delo tega parlamenta podaljšalo
na škodo dežele, ki še ni rešila svo-
jega ustavnega vprašanja. Ako bi se
ti predlogi sprejeli, bi se morala vla-
da rekonstruirati.

Zahteve opozicije.

Predstavitelji parlamentarne za-
jednice stoji na stališču, da interesi
države zahtevajo, da čimprej izide-
mo iz časnosti, in zato zahtevajo:

1. da bodi novi režim parlamen-
taren, t. j., da se takoj skliče zača-
sno predstavništvo z glavnim nalogo,
da reši in izvede volilni zakon za
konstituante ter da izvoli volilni od-
bor, ki bo izvršil načrt nove ustave.

2. Dokler se to ne izvrši, bo za-
časno narodno predstavništvo vrši-
lo vse one posle, ki se bodo smatrali
za potrebne, n. pr. državni proračun
(dvanalstine in krediti), vojne po-
godbe, preosnovo občinskih uradov
na Hrvatskem in v Sloveniji v duhu
samouprave in vse, kar lamči svo-
bodno volitve, zakon o Narodni ban-
ki in vse tekoče posle, v kolikor bo
priljučal čas.

3. Ko bo izvršen volilni zakon in
načrt ustave, se morajo takoj razpi-
sati volitve za konstituante in razpu-
stiti sedanji začasni parlament z ozi-
rom na sporazum, dosežen o priklki
proglasenja ujedinjenja.

4. Ako bi prišlo do sporazuma,
bo nova sporazumna vlada izbirala
predsednika iz parlamentarne za-
jednice.

O tem vprašanju bodo sklepale
dotične skupine. Druga seja je odre-
jena za danes.

Boj za žensko volilno pravico v
Svici.

LDU, Curih, 8. (DudKU). Soc-
jalno-demokratska iniciativa za uve-
dbo ženske volilne pravice je bila v
kantonalnem ljudskem glasovanju
odklonjena z 21.608 proti 18.249 gla-
sovom.

Zakon o osemurnem delavniku v
Italiji.

LDU, Rim, 8. (DudKU). Agen-
zia Stefani poroča: Minister za in-
dustrijo je zbornici predložil načrt
zakona, ki določa skrajni delovni
čas dnevno na osem ur ali 48 ur na
teden.

Nemčija proti izročitvi volnih kriv-
cev.

LDU, Berlin, 9. (DudKU). Na-
čelniki različnih političnih strank so
bili danes dopoldne povabljeni v
urad za zunanje stvari na zaupen
razgovor, pri katerem se je izkaza-
lo, da vlada med vsemi strankami
popolno soglasje o tem, da se mora
zahteva po izročitvi volnih krivcev
odkloniti. Prav tako se je sestala
socialnodemokratska frakcija naro-
dne skupščine k seli, kjer je bila iz-
ražena želja, naj se narodna skup-
ščina čimprej skliče, in se poudarila
popolno soglasje socialnodemo-
kratske stranke s stališčem vlade
glede vprašanja izročitve.

Prireditve.

Delavsko moško pevsko društvo
»Naprej« v Celju priredi dne 17. t. m.
ob 6. uri zvečer v prostorih gostilne
»Zeleni Travnik« pevsko veselico.
Zabaven spored!

Tov. filozofo! Ustanovni občni
zbor filozofo. društva se vrši v sredo
11. t. m. ob 10. uri v dež. zbornici.
Pripravljani odbor.

Jugoslovanski konservatoriji v
Ljubljani priredi 16. t. m. ob 2. uri
zv. v veliki dvorani hotela »Union«
svoj plesni večer. Vstop samo proti
vabilu.

Iz Slovenije.

Trbovlje.

Veliko zanimanje vzbuja pri nas
Tkalcčev koncert na violincello, ki
se vrši dne 11. t. m. v dvorani gosp.
Forte. Tkalcčič ni samo prvovrsten
umetnik ampak tudi znamenit kom-
ponist. Njegove skladbe so vzbujale
pri zadnjem koncertu v Zagrebu
splošno pozornost in priznanje. Pro-
izvajal bo tudi več lastnih skladb.
Na klavirju ga spremlja priljubljen
umetnik domačin g. C. Ličar. Tujci
opozarjamo, da si pravočasno pre-
skribe vstopnice, ki se dobe v trgo-
vini g. Jos. Molla ml. Pričetek ob
polu 9. zvečer.

Bohinjska Srednja vas.

Prvič dne 2. t. m. se je vršil pri
nas shod JSDS. Sredi vast, kjer je
bil shod, se je zbrala velika množica
ljudstva, moških in žensk. Sodrugi
Stare, ki je tu doma, je točno
ob napovedani uri shod otvoril in v
izbranih besedah pozdravil zborova-
valce. Razlagal je kakšnega pomena
in namena je socialno demokracijska
stranka ne le za delavstvo, temveč
tudi za kmetstvo ljudstvo, posebej pa
še v takem kraju, kakor je Bohinj,
kjer kmetje nimajo tako velikih po-
stev, da bi mogli popolnoma samo-
stojno živeti in so vsled tega primo-
rani poleg domačega dela pečati se
tudi z raznimi drugimi opravki, da
se morejo preživljati. Za sodr. Stare-
tom je govoril sodr. Marčič iz Jese-
nic. Razpravljali je o političnem in

gospodarskem položaju naše države. Segel je tudi v predvojni čase in spomnil zborujoče na način, kako so se že več let pred vojno vršile priprave za to grozno moritev, ki je trajala dolgih pet let, kako so države tekmovalle med seboj v napravi kanonov, pušk in drugih morilnih sredstev. Dalje je govoril tudi o tem, kako se je hulkalo na vojno in koliko krivic, trpljenja in bridkosti je ubogo ljudstvo moralo pretrpeti.

Kar se tiče naše slabe valute, to so dr. Marčič mnenja, da je za njeno povzdigo merodajno samo delo, napredek v produkciji na vseh poljih. Ko je so dr. Marčič končal svoj govor, je prosil za besedo posestnik Arh iz srednje vasi. Mož, dasi že v letih, je v krepkih besedah potisnil zbranemu ljudstvu, da je med delavstvom in gorenjskim kmetom, ki se ne more prištejati pravim kmetovalcem, pač pa le h kmetičem, edinost predvsem potrebna. Ostrel se moramo vsake frakcije ter se skupno organizirati, da si tako medsebojno opomoremo in izboljšamo svoj gmojni položaj. Spoznali smo v stari bohinski korenini toliko energije in toliko dobre volje in želje

po vsesplošnem napredku, da nam more biti le žal, da ni še več takih mož. Sicer pa moramo reči, da je bil to imponanten shod, na katerem se je pokazalo, da v Bohinju še živi duh za »stara pravdo«.

Razšli smo se vsi navdušeni, želeči, da takih shodov doživimo v našem Bohinju še mnogo.

STRANKIN TISKOVNI SKLAD.

Dvanaisl izkaz.

Nab. p. št. 137 prod. in mizarstva zadruga Vič-Olince po so dr. Peterca 181 K, n. p. št. 146 izobr. dr. »Svoboda« Zagorje po so dr. Ule 69 K, n. p. št. 582 sodrugi iz Ptuj po so dr. Maru 34 K, n. p. št. 316 izobr. org. Skofja Loka po so dr. Tonla 22 K, n. p. št. 432 sodrugi iz Borovnice po so dr. Augustinu 36 K, n. p. št. 399 podružnica usnjarijev po so dr. Hribar 23 K, n. p. št. 594 pri sodrugih v Ljubljani nabral so dr. Kordelič 90 K, n. p. št. 153 izobr. dr. »Svoboda« Ptui po so dr. Tome 48 K, n. p. št. 227 — 35 K 50 v., n. p. št. 228 — 51 K, n. p. št. 229 — 39 K; skupaj 628 K 50 v. Dosedaj izkazanih 19.575 K 93 v. Skupna vsota 20.144 K 43 v.

Knjižnica dnevnika „NAPREJ“.

Času primerno čtivo kupujte, čitajte, razširjajte

BROŠURE:

Temeljna načela socialne demokracije (Erfurtski program). Spisal Karel Kautsky.

I. Kdo uničuje proletarijat v našem? Cena 30 vin.

II. Proletariat. Cena 30 vin.

III. Kapitalistični razred. Cena 80 v.

IV. Država prihodnosti. Cena 40 vin.

Propagandni solsi:

Narodno vprašanje in Slovenci. Cena 10 vin.

Vojna in socialna demokracija. Cena 30 vin.

V dobi klerikalizma. Cena 40 vin.

O konsumnih društvih. Njih namen in važnost za delavsko ljudstvo. Cena 20 vin.

Primož Trubar in slovensko ljudstvo. Cena 80 vin.

Prvi majnik 1918. Cena 1 K.

Vuž z enako volilno pravico! Proč s carino na živila. Cena 40 vin.

Zvišanje duhovniških plač. Cena 10 v.

Tajnost španske inkvizicije. II., III. In IV. zvezek. Vsak zvezek po 10 vin.

Krst sv. Vladimira. Cena 50 vin.

Katoliško svetovno naziranje in svobodna znanost. Cena 70 vin.

Socializem in moderna veda. Cena 1 K 20 vin.

Strahovi. Cena 30 vin.

Cerkvene pristojbine ali štolnina. Cena 30 vin.

Razprave VII. rednega zbora jugosl. soc. dem. stranke iz l. 1909. Cena 60 vin.

Razprave X. rednega zbora jugosl. soc. dem. stranke iz l. 1917. Cena 1 K 50 vin.

Koliko očitke družinam v poklicanih? Cena 20 vin.

Defavske razglednice. 2 vrsti. Cena 20 vin.

Majniške razglednice. Serija po 1 K.

Pripovedni in znanstveni spisi:

Lurška pravilica. Cena 40 vin.

Francia in drugo. Spisal Etbin Kristan. Cena 50 vin.

Dr. Janez Bielweis in njegova doba. Cena 1 K.

Primož Trubar in naša reformacija. Cena 50 vin.

Pot k socializmu. Dr. Oto Bauer. Cena 2 K.

Pod spovednim pečatom. II. del. Cena 2 K.

Šlezke pesmi Bezruč-Albrecht. Cena 7 K.

Demokracija. letnik 1918, nepopoln I. zvezek a 1 K, drugi letniki po 10 kron.

Pogled v novi svet. Cena 60 vin.

Demokratizem in ženstvo. Cena 60 v.

Naši zapiski. Nekaj letnikov nepopolnih. Posamezna številka 50 vin.

Pri vseh teh brošurah so cene višje za 30%.

Sodrugi, sodružice! Naročajte zornice knjižice naravnost ali po dopisnici pri upravi »Napreja«, Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6, I. nadstropje. — Vse podružnice »Svobode« opozarjamo, da skrbno marljivo za razširjanje zgoraj navedenih brošur.

Izdajatelj Ivan Mlinar.

Odgovorni urednik: Rudolf Golob. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Moje brata Antona in sestro Marijo, oba v Severni Ameriki (Washington). Ivan Krašna, Ljubljana, Poljanska cesta 54 (Jugoslavija). 177

Se dober človek, ki bi pomagal znanstvenim posojilom za nakup malega posestva. Nalov v upravi »Napreja« pod »Pomoč«. 199

Kontoristinja se sprejme pri tiskarji Jani Zorman, Sp. Šiška 91; uglaščev od 1—2. 195

Preklic.

Podpisani preklicujem besedo, ki sem jih govoril proti gosp. Ani Merli v hotelu Union v Šoštanju dne 28. dec. 1919. Škale, dne 7. februarja 1920. M. Kasnik, posestnik. 198

Kupim vsako množino cinkahsvinca po najvišjih cenah. M. Ussar, kleparnica, Maribor, Schillerjeva ulica 17. 194

Iščejo se nadkurjači in tovarni zidar prvovrstne moči za tovarno v BOSNI. Ponudbe s prepisi spričeval in željeno plačo na upravo Napreja pod »Z. D. 294.« 154

Kupim pisalni stroj iz druge roke. Več pove tehnična pisarna Ing. D. Gustinčič, Miklošičeva c. 18. 193

Enonadstropna hiša pri Mariboru z lepim zelenjavnim vrtom in s takoj izpraznjenim stanovanjem, tesno ob Dravi, 20 minut od glavnega trga se za 50.000 K takoj prodaja. Povpraša se pri g. Glušič, Grajska ulica 20. Maribor. 196

Več sodov kislega zelja se takoj prodaja. Obrniti se je na naslov Jurij Jenko, trgovec, Škofjatecka 25. 194

Iščemo strugar. mojstre. Ponudbe na Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani. 160

Iščemo uradnika za zvonarno kateri naj bi bil glasbeno izobražen in nekoliko poučen v knjigovodstvu. 161

Iščemo strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani. 160

Tovarna na deželi išče strojnika izučenega ključavničarja — izvežbanega tudi v elektr. stroki — za takojni nastop. Ponudbe na upravnishvo. 197

Kostanjev les kupi vsako množino in plača najv. ceno »DRAVA« lesna trgovska in industrijska družba z. o. z. v Mariboru. 204

Več partij dobrih opekarjev se sprejme pri 191 kranjski stavb. družbi v Ljubljani, Levstikova ulica št. 19. KAJO DELIC, zlatar in draguljar Ljubljana, Nilsjeva ul. 4. priporoča svojo zlatarsko in draguljarsko delavnico za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebovanje. V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne prstane po vseh uzorcih in merah, uhane i. t. d. Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah, ali pa izmenjava za novo blago. 204

Ljudska tiskarna Maribor d. d. v Ljubljani naznanja, da je kar najmoderneje opremljena in da izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Izvršuje: knjige, brošure, računske zaključke, cenike, lepake, letake, vabila, trgovske račune, razpredelnice, pisma in zavilke, osmrtnice, posetnice itd. v eni ali več barvah od najfinejše do :: najpreprostejše vrste. :: Vse lično in po zmernih cenah. Konsumna društva, zavezi, organizacije, razna društva, trgovci in obrtniki! Priporočamo Vam, da se trdno oklenete te najbolj zmnožne tiskarne v Mariboru. 92

J. Kelc, krojač za gospode in dame Maribor, Stolna ulica 5 prevzema vsa v to stroko spadajoča dela, kakor obleke za gospode, kostume za dame, uniforme itd. Cene najnižje, postrežba najtočnejša. 204

Zajčje kože od divjih in domačih kupuje po najvišjih cenah Ivan Smigovec, Soštani, izdelovalnica klobukov, zamenjava tudi klobuke vseh vrst za kože. 204

Razmnoževalni aparati OPALOGRAFI ter vse potrebščine v predvojni kakovosti došli. Glavno zastopstvo za kraljestvo SHS: THE REX CO., Ljubljana, Šelenburgova ul. 71. 184

Rudniško vodstvo Raihenburg sprejme MOJSTRA za izdelovanje opeke s stroj. obratom. Prednost imajo reflektanti s prakso v tej stroki. Prosilci naj naslove svoje ponudbe neposredoma na zgorajšnje rudniško vodstvo. 175

L. jugoslov. zlatarska delavnica A. Fuchs, Ljubljana, Šelenburgova ulica t. 6. 193

Kupim pisalni stroj iz druge roke. Več pove tehnična pisarna Ing. D. Gustinčič, Miklošičeva c. 18. 193

Enonadstropna hiša pri Mariboru z lepim zelenjavnim vrtom in s takoj izpraznjenim stanovanjem, tesno ob Dravi, 20 minut od glavnega trga se za 50.000 K takoj prodaja. Povpraša se pri g. Glušič, Grajska ulica 20. Maribor. 196

Več sodov kislega zelja se takoj prodaja. Obrniti se je na naslov Jurij Jenko, trgovec, Škofjatecka 25. 194

Iščemo strugar. mojstre. Ponudbe na Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani. 160

Iščemo uradnika za zvonarno kateri naj bi bil glasbeno izobražen in nekoliko poučen v knjigovodstvu. 161

Iščemo strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani. 160

Tovarna na deželi išče strojnika izučenega ključavničarja — izvežbanega tudi v elektr. stroki — za takojni nastop. Ponudbe na upravnishvo. 197

Kostanjev les kupi vsako množino in plača najv. ceno »DRAVA« lesna trgovska in industrijska družba z. o. z. v Mariboru. 204

Več partij dobrih opekarjev se sprejme pri 191 kranjski stavb. družbi v Ljubljani, Levstikova ulica št. 19. KAJO DELIC, zlatar in draguljar Ljubljana, Nilsjeva ul. 4. priporoča svojo zlatarsko in draguljarsko delavnico za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebovanje. V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne prstane po vseh uzorcih in merah, uhane i. t. d. Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah, ali pa izmenjava za novo blago. 204

Ljudska tiskarna Maribor d. d. v Ljubljani naznanja, da je kar najmoderneje opremljena in da izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Izvršuje: knjige, brošure, računske zaključke, cenike, lepake, letake, vabila, trgovske račune, razpredelnice, pisma in zavilke, osmrtnice, posetnice itd. v eni ali več barvah od najfinejše do :: najpreprostejše vrste. :: Vse lično in po zmernih cenah. Konsumna društva, zavezi, organizacije, razna društva, trgovci in obrtniki! Priporočamo Vam, da se trdno oklenete te najbolj zmnožne tiskarne v Mariboru. 92

J. Kelc, krojač za gospode in dame Maribor, Stolna ulica 5 prevzema vsa v to stroko spadajoča dela, kakor obleke za gospode, kostume za dame, uniforme itd. Cene najnižje, postrežba najtočnejša. 204

Zajčje kože od divjih in domačih kupuje po najvišjih cenah Ivan Smigovec, Soštani, izdelovalnica klobukov, zamenjava tudi klobuke vseh vrst za kože. 204

Razmnoževalni aparati OPALOGRAFI ter vse potrebščine v predvojni kakovosti došli. Glavno zastopstvo za kraljestvo SHS: THE REX CO., Ljubljana, Šelenburgova ul. 71. 184

Rudniško vodstvo Raihenburg sprejme MOJSTRA za izdelovanje opeke s stroj. obratom. Prednost imajo reflektanti s prakso v tej stroki. Prosilci naj naslove svoje ponudbe neposredoma na zgorajšnje rudniško vodstvo. 175

Iščemo strugar. mojstre. Ponudbe na Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani. 160

Iščemo uradnika za zvonarno kateri naj bi bil glasbeno izobražen in nekoliko poučen v knjigovodstvu. 161

Iščemo strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani. 160

Tovarna na deželi išče strojnika izučenega ključavničarja — izvežbanega tudi v elektr. stroki — za takojni nastop. Ponudbe na upravnishvo. 197

Kostanjev les kupi vsako množino in plača najv. ceno »DRAVA« lesna trgovska in industrijska družba z. o. z. v Mariboru. 204

Več partij dobrih opekarjev se sprejme pri 191 kranjski stavb. družbi v Ljubljani, Levstikova ulica št. 19. KAJO DELIC, zlatar in draguljar Ljubljana, Nilsjeva ul. 4. priporoča svojo zlatarsko in draguljarsko delavnico za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebovanje. V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne prstane po vseh uzorcih in merah, uhane i. t. d. Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah, ali pa izmenjava za novo blago. 204

Ljudska tiskarna Maribor d. d. v Ljubljani naznanja, da je kar najmoderneje opremljena in da izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Izvršuje: knjige, brošure, računske zaključke, cenike, lepake, letake, vabila, trgovske račune, razpredelnice, pisma in zavilke, osmrtnice, posetnice itd. v eni ali več barvah od najfinejše do :: najpreprostejše vrste. :: Vse lično in po zmernih cenah. Konsumna društva, zavezi, organizacije, razna društva, trgovci in obrtniki! Priporočamo Vam, da se trdno oklenete te najbolj zmnožne tiskarne v Mariboru. 92

J. Kelc, krojač za gospode in dame Maribor, Stolna ulica 5 prevzema vsa v to stroko spadajoča dela, kakor obleke za gospode, kostume za dame, uniforme itd. Cene najnižje, postrežba najtočnejša. 204

Zajčje kože od divjih in domačih kupuje po najvišjih cenah Ivan Smigovec, Soštani, izdelovalnica klobukov, zamenjava tudi klobuke vseh vrst za kože. 204

Razmnoževalni aparati OPALOGRAFI ter vse potrebščine v predvojni kakovosti došli. Glavno zastopstvo za kraljestvo SHS: THE REX CO., Ljubljana, Šelenburgova ul. 71. 184

Rudniško vodstvo Raihenburg sprejme MOJSTRA za izdelovanje opeke s stroj. obratom. Prednost imajo reflektanti s prakso v tej stroki. Prosilci naj naslove svoje ponudbe neposredoma na zgorajšnje rudniško vodstvo. 175

Iščemo strugar. mojstre. Ponudbe na Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani. 160

Iščemo uradnika za zvonarno kateri naj bi bil glasbeno izobražen in nekoliko poučen v knjigovodstvu. 161

Iščemo strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani. 160

Tovarna na deželi išče strojnika izučenega ključavničarja — izvežbanega tudi v elektr. stroki — za takojni nastop. Ponudbe na upravnishvo. 197

Kostanjev les kupi vsako množino in plača najv. ceno »DRAVA« lesna trgovska in industrijska družba z. o. z. v Mariboru. 204

Več partij dobrih opekarjev se sprejme pri 191 kranjski stavb. družbi v Ljubljani, Levstikova ulica št. 19. KAJO DELIC, zlatar in draguljar Ljubljana, Nilsjeva ul. 4. priporoča svojo zlatarsko in draguljarsko delavnico za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebovanje. V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne prstane po vseh uzorcih in merah, uhane i. t. d. Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah, ali pa izmenjava za novo blago. 204

Ljudska tiskarna Maribor d. d. v Ljubljani naznanja, da je kar najmoderneje opremljena in da izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Izvršuje: knjige, brošure, računske zaključke, cenike, lepake, letake, vabila, trgovske račune, razpredelnice, pisma in zavilke, osmrtnice, posetnice itd. v eni ali več barvah od najfinejše do :: najpreprostejše vrste. :: Vse lično in po zmernih cenah. Konsumna društva, zavezi, organizacije, razna društva, trgovci in obrtniki! Priporočamo Vam, da se trdno oklenete te najbolj zmnožne tiskarne v Mariboru. 92

J. Kelc, krojač za gospode in dame Maribor, Stolna ulica 5 prevzema vsa v to stroko spadajoča dela, kakor obleke za gospode, kostume za dame, uniforme itd. Cene najnižje, postrežba najtočnejša. 204

Zajčje kože od divjih in domačih kupuje po najvišjih cenah Ivan Smigovec, Soštani, izdelovalnica klobukov, zamenjava tudi klobuke vseh vrst za kože. 204

Razmnoževalni aparati OPALOGRAFI ter vse potrebščine v predvojni kakovosti došli. Glavno zastopstvo za kraljestvo SHS: THE REX CO., Ljubljana, Šelenburgova ul. 71. 184

Rudniško vodstvo Raihenburg sprejme MOJSTRA za izdelovanje opeke s stroj. obratom. Prednost imajo reflektanti s prakso v tej stroki. Prosilci naj naslove svoje ponudbe neposredoma na zgorajšnje rudniško vodstvo. 175

Iščemo strugar. mojstre. Ponudbe na Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani. 160

Iščemo uradnika za zvonarno kateri naj bi bil glasbeno izobražen in nekoliko poučen v knjigovodstvu. 161

Iščemo strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani. 160

Tovarna na deželi išče strojnika izučenega ključavničarja — izvežbanega tudi v elektr. stroki — za takojni nastop. Ponudbe na upravnishvo. 197

Kostanjev les kupi vsako množino in plača najv. ceno »DRAVA« lesna trgovska in industrijska družba z. o. z. v Mariboru. 204

Ljudska tiskarna Maribor d. d. v Ljubljani naznanja, da je kar najmoderneje opremljena in da izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Izvršuje: knjige, brošure, računske zaključke, cenike, lepake, letake, vabila, trgovske račune, razpredelnice, pisma in zavilke, osmrtnice, posetnice itd. v eni ali več barvah od najfinejše do :: najpreprostejše vrste. :: Vse lično in po zmernih cenah. Konsumna društva, zavezi, organizacije, razna društva, trgovci in obrtniki! Priporočamo Vam, da se trdno oklenete te najbolj zmnožne tiskarne v Mariboru. 92

J. Kelc, krojač za gospode in dame Maribor, Stolna ulica 5 prevzema vsa v to stroko spadajoča dela, kakor obleke za gospode, kostume za dame, uniforme itd. Cene najnižje, postrežba najtočnejša. 204

Zajčje kože od divjih in domačih kupuje po najvišjih cenah Ivan Smigovec, Soštani, izdelovalnica klobukov, zamenjava tudi klobuke vseh vrst za kože. 204

Razmnoževalni aparati OPALOGRAFI ter vse potrebščine v predvojni kakovosti došli. Glavno zastopstvo za kraljestvo SHS: THE REX CO., Ljubljana, Šelenburgova ul. 71. 184

Rudniško vodstvo Raihenburg sprejme MOJSTRA za izdelovanje opeke s stroj. obratom. Prednost imajo reflektanti s prakso v tej stroki. Prosilci naj naslove svoje ponudbe neposredoma na zgorajšnje rudniško vodstvo. 175

Iščemo strugar. mojstre. Ponudbe na Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani. 160

Iščemo uradnika za zvonarno kateri naj bi bil glasbeno izobražen in nekoliko poučen v knjigovodstvu. 161

Iščemo strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani. 160

Tovarna na deželi išče strojnika izučenega ključavničarja — izvežbanega tudi v elektr. stroki — za takojni nastop. Ponudbe na upravnishvo. 197

Kostanjev les kupi vsako množino in plača najv. ceno »DRAVA« lesna trgovska in industrijska družba z. o. z. v Mariboru. 204

Več partij dobrih opekarjev se sprejme pri 191 kranjski stavb. družbi v Ljubljani, Levstikova ulica št. 19. KAJO DELIC, zlatar in draguljar Ljubljana, Nilsjeva ul. 4. priporoča svojo zlatarsko in draguljarsko delavnico za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebovanje. V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne prstane po vseh uzorcih in merah, uhane i. t. d. Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah, ali pa izmenjava za novo blago. 204

Ljudska tiskarna Maribor d. d. v Ljubljani naznanja, da je kar najmoderneje opremljena in da izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Izvršuje: knjige, brošure, računske zaključke, cenike, lepake, letake, vabila, trgovske račune, razpredelnice, pisma in zavilke, osmrtnice, posetnice itd. v eni ali več barvah od najfinejše do :: najpreprostejše vrste. :: Vse lično in po zmernih cenah. Konsumna društva, zavezi, organizacije, razna društva, trgovci in obrtniki! Priporočamo Vam, da se trdno oklenete te najbolj zmnožne tiskarne v Mariboru. 92

J. Kelc, krojač za gospode in dame Maribor, Stolna ulica 5 prevzema vsa v to stroko spadajoča dela, kakor obleke za gospode, kostume za dame, uniforme itd. Cene najnižje, postrežba najtočnejša. 204

Zajčje kože od divjih in domačih kupuje po najvišjih cenah Ivan Smigovec, Soštani, izdelovalnica klobukov, zamenjava tudi klobuke vseh vrst za kože. 204

Razmnoževalni aparati OPALOGRAFI ter vse potrebščine v predvojni kakovosti došli. Glavno zastopstvo za kraljestvo SHS: THE REX CO., Ljubljana, Šelenburgova ul. 71. 184

Rudniško vodstvo Raihenburg sprejme MOJSTRA za izdelovanje opeke s stroj. obratom. Prednost imajo reflektanti s prakso v tej stroki. Prosilci naj naslove svoje ponudbe neposredoma na zgorajšnje rudniško vodstvo. 175

Iščemo strugar. mojstre. Ponudbe na Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani. 160

Iščemo uradnika za zvonarno kateri naj bi bil glasbeno izobražen in nekoliko poučen v knjigovodstvu. 161

Iščemo strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani. 160</